

SOCIÁLNÍ OBLAST

(aktualizace 1.10.2017)

Vážení rodiče, předkládáme přehled dávek a výhod, který vám snad pomůže se lépe orientovat v sociální oblasti, kdy je možné z důvodu nepříznivého dlouhodobého zdravotního stavu Vašeho dítěte o ně požádat na příslušném úřadě v místě bydliště. Požádat o ně můžete písemně na formulářích, které jsou dostupné na jednotlivých úřadech nebo na jejich internetových stránkách, případně na internetových stránkách MPSV (www.mpsv.cz)

O co můžete požádat:

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

se poskytuje v souladu se zákonem č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby.

Zákonem č. 366/2011Sb., který novelizoval zákon o sociálních službách, byl s účinností od 1.1.2012 zaveden nový ucelenější a přehlednější systém posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči podle schopnosti zvládat základní životní potřeby.

I. Základní zásady posudkové činnosti

Za tím účelem posudkový orgán vyžaduje potřebné podklady od ošetřujících lékařů dítěte, jehož zdravotní stav má být posouzen, zejména od registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, ale také nálezy příslušných odborných lékařů. Lékařské nálezy musí obsahovat zejména výsledky funkčních vyšetření, na základě kterých posudkový orgán zhodnotí stav tělesných, smyslových a duševních schopností dítěte, významných pro zvládání úkonů péče o vlastní osobu a úkonů soběstačnosti. U stavů, které mají kolísavý průběh nebo dochází k recidivám či exacerbacím je důležitá frekvence takových stavů a jejich průběh.

Posudkový orgán při objektivizaci všech posudkově rozhodných skutečností vychází ze skutečností, uvedených v § 25 odst. 3 zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách:

- a. - **nálezů ošetřujícího lékaře,**
- b. - **výsledku sociálního šetření,**
- c. - **zjištění potřeb osoby,**
- d. - **popřípadě z výsledků funkčních vyšetření nebo z výsledku vlastního vyšetření posuzované osoby.**

Z hlediska posouzení stupně závislosti pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění **je rozhodné prokázání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.** Pro účely zákona o sociálních službách se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok, a který omezuje duševní, smyslové nebo fyzické schopnosti a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost.

Nezbytným podkladem pro stanovení stupně závislosti je sociální šetření, které provádí sociální pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V sociálním šetření se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnosti. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušné okresní správě sociálního zabezpečení spolu s žádostí o posouzení stupně závislosti osoby a s kopií žádosti osoby o příspěvek.

II. Posudková hlediska

Zákon o sociálních službách, v ustanovení § 9 odst. 1 a 2 vymezuje základní posudkově medicínské skutečnosti, které musí být při posuzování stupně závislosti zjištěny a posouzeny. Jde v podstatě o dva okruhy úkonů – **úkony péče o vlastní osobu**, tj. úkony, které se každodenně opakují a **úkony soběstačnosti**, tj. úkony umožňující širší sociální začlenění posuzované osoby.

Pro hodnocení obou okruhů úkonů platí podle ustanovení § 9 odstavce 4 zákona o sociálních službách, že při hodnocení úkonů pro účely stanovení stupně závislosti podle ustanovení § 8 se úkony podle odstavců 1 a 2 počítají. Při hodnocení úkonů podle odstavců 1 a 2 se úkony uvedené v jednotlivých písmenech považují za jeden úkon. Pokud je osoba schopna zvládnout některý z úkonů uvedených v odstavci 1 a 2 jen částečně, považuje se takový úkon pro účely hodnocení za úkon, který není schopna zvládnout. Za částečné zvládnutí úkonu se považuje zvládnutí pouze části úkonu nebo zvládnutí úkonu s pomocí nebo pod dohledem druhé osoby.

III. Zvláštnosti posuzování osob do 18 let věku

Osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné osoby (ust. § 8 zákona o sociálních službách):

- a. ve **stupni I (lehká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled **při více než 4 úkonech o vlastní osobu**,
- b. ve **stupni II (středně těžká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled **při více než 10 úkonech o vlastní osobu**,
- c. ve **stupni III (těžká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled **při více než 15 úkonech o vlastní osobu**,
- d. ve **stupni IV (úplná závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled **při více než 20 úkonech o vlastní osobu**.

S účinností od 1. srpna 2009 se osoba do 18 let věku považuje za neschopnou zvládat úkony uvedené v § 9 odst. 1 písm. a), q) a r) zákona o sociálních službách také tehdy, jestliže z důvodu zdravotního postižení potřebuje při těchto úkonech mimořádnou pomoc, a to i v případech, kdy se u těchto úkonů nepřihlíží k pomoci a dohledu z důvodu věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. **Mimořádnou pomocí**

se rozumí pomoc, která rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje pomoc poskytovanou osobě téhož věku.

Z ustanovení §§ 9 a 10 zákona o sociálních službách, ve vztahu k vyhlášce a jejímu ustanovení §§ 1 a 2 a příloze č.1 vyplývá, že u dítěte ve věku 1 roku se hodnotí 10 úkonů, ve věku 2 let 12 úkonů, ve věku 3 let 20 úkonů, ve věku 5 let 20 úkonů, ve věku 6 let 22 úkonů, ve věku 7 let 31 úkonů, ve věku 10 let 34 úkonů, ve věku 12 let 35 úkonů a ve věku 15 let 36 úkonů.

Posouzení stupně závislosti je vždy individualizované; posudkový orgán (lékař oddělení LPS OSSZ nebo v odvolacím řízení správním posudková komise MPSV) provádí hodnocení a posouzení zdravotního stavu a funkčních schopností každé posuzované osoby a vyhodnocení všech podkladů/důkazů **individuálně i ve vzájemných souvislostech.** Proto se může u některých osob i při stejné diagnóze nemoci/ postižení stupeň závislosti lišit.

IV. Výše příspěvku

Do 31. července 2016

Výše příspěvku na péči pro osoby **do 18 let** věku činí za kalendářní měsíc

- 3 000 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 000 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 9 000 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 12 000 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku na péči pro osoby **starší 18 let** činí za kalendářní měsíc

- 800 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 4 000 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 8 000 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 12 000 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Od 1. srpna 2016

Výše příspěvku na péči pro osoby **do 18 let** věku činí za kalendářní měsíc

- 3 300 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 600 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 9 900 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 13 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

V. Výplata příspěvku

Příspěvek na péči se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží.

Příspěvek na péči vyplácí krajská pobočka ÚP ČR, která je příslušná k rozhodování o příspěvku. Příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem příspěvku, anebo v hotovosti (poštovní poukázkou). Výplata příspěvku je zastavena, jestliže je oprávněná osoba po celý kalendářní měsíc hospitalizována a obnoví

se od měsíce, ve kterém je hospitalizace ukončena.

1.

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Od ledna 2014 došlo ke změně podmínek, za kterých se přiznává průkaz osoby se zdravotním postižením. **Od 1. ledna 2014 bude možné průkaz přiznat pouze na základě podání žádosti**, bude probíhat samostatné správní řízení, a to **včetně posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem** okresní správy sociálního zabezpečení. Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením nebude již navázán na uznaný stupeň závislosti nebo na neschopnost zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace jak tomu bylo v letech 2012-2013.

Průkaz osoby se zdravotním postižením může získat **osoba starší jednoho roku** s tělesným nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, pokud omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně poruch autistického spektra.

I. Druhy průkazů

Průkaz TP náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za **osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni I** (lehká závislost).

Průkaz ZTP náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za **osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni II** (středně těžká závislost), a osobám starším 18 let, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace z důvodu úplné nebo praktické hluchoty.

Průkaz ZTP/P náleží osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za **osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni III** (těžká závislost) nebo **stupni IV**. úplná závislost), a osobám, u kterých bylo pro účely příspěvku na mobilitu zjištěno, že nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, tj. osoba ve stupni závislosti I nebo II.

II. Nárok osoby s průkazem osoby se zdravotním postižením

Osoba, která je držitelem **průkazu TP**, má nárok na:

- vyhrazené místo k sedění ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky,
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

Osoba, která je držitelem **průkazu ZTP**, má nárok na:

- nároky dle průkazu TP a dále
- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem),
- slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Osoba, která je držitelem **průkazu ZTP/P**, má nárok na:

- nároky dle průkazu TP a ZTP a dále
- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě (tzn. MHD, doprava autobusem a vlakem),
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce.

Další nároky držitelů průkazu osob se zdravotním postižením upravují další právní předpisy např. zákon o daních z příjmů (slevy na dani), zákon o místních poplatcích, zákon o správních poplatcích, zákon o pozemních komunikacích (bezplatné používání dálnic) či zákon o dani z nemovitých věcí.

V současné době zákon umožňuje dva způsoby získání průkazu osoby se zdravotním postižením:

- a) automatické vydání v souvislosti s přiznáním příspěvku na péči či příspěvku na mobilitu
- b) samostatné, tj. vydání není vázáno na přiznání těchto příspěvků.

PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

Příspěvek na mobilitu je novou dávkou, která od ledna roku 2012 nahradila dvě dávky poskytované osobám se zdravotním postižením, a to příspěvek na provoz motorového vozidla a příspěvek na individuální dopravu.

Příspěvek na mobilitu je **opakující se nároková dávka**, na kterou má nárok **osoba starší 1 roku**, která je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P, který byl přiznán podle předpisů účinných od 1. ledna 2014 (nebo které byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně, a to po dobu platnosti průkazu ZTP nebo ZTP/P, nejdéle do 31. prosince 2015). Nárok na příspěvek na mobilitu poskytovaný podle právních předpisů účinných do 31. prosince 2013 zanikl dnem 31. prosince 2015.

Další podmínkou pro získání příspěvku je, že se osoba v kalendářním měsíci **opakovaně dopravuje nebo je dopravována**. Toto dokládá na základě čestného prohlášení

Od ledna 2014 došlo ve způsobu posuzování ke změně. U nových žadatelů je vznik nároku na příspěvek na mobilitu podmíněn vlastněním průkazu ZTP nebo ZTP/P přiznaného po 1. lednu 2014.

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY

se poskytují jako § 2 zákona č. 117/1995 Sb.:

1. Dávky testované tj. poskytované v závislosti na výši příjmu:

- přídavek na dítě
- příspěvek na bydlení
- porodné

2. Dávky netestované (ostatní dávky):

- rodičovský příspěvek
- dávky péstounské péče
- pohřebné

O sociální dávky žádá pouze fyzická osoba, která pro poskytnutí dávky splňuje podmínky stanovené §3 zákona č. 117/1995 Sb. Jednou z takových podmínek je hlášení k trvalému pobytu na území ČR u této osoby i osob společně s ní posuzovaných, eventuálně povolení k trvalému pobytu cizince oprávněné osoby v případě, že se jedná o dávku netestovanou. Jedná-li se o dávku testovanou, musí tuto podmínku splňovat i osoby společně posuzované.

Fyzická osoba, která má nárok na přiznání testované dávky, se nazývá oprávněná osoba. Při posuzování nároku na dávku je rozhodující, zda oprávněná osoba a osoby s ní společně posuzované splňují podmínku hlášení k trvalému pobytu, ale není podstatné, z jakého důvodu fyzická osoba uvedenou podmínku nesplňuje. Na poskytnutí nároku nemá vliv státní občanství této osoby.

Důležité upozornění

- Výše uvedený text uvádí **pouze zjednodušené podmínky** pro poskytnutí dávek a průkazu osoby se zdravotním postižením. Úplnou informaci naleznete v právních předpisech.
- Formuláře žádostí jsou k dispozici na kontaktních pracovištích krajských poboček ÚP nebo dostupné na stránkách Integrovaném portálu Ministerstva práce a sociálních věcí.
- Případné dotazy k Vaší konkrétní situaci řešte na kontaktním pracovišti krajské pobočky ÚP v místě Vašeho bydliště.
- **Přijetí žádosti ani vydání formuláře Vám nemůže být odepřeno.** Pouze na

základě podané žádosti a po zhodnocení plnění podmínek může být rozhodnuto, zda máte nebo nemáte na určitou dávku nebo na průkaz osoby se zdravotním postižením nárok.

- V případě nesouhlasu s rozhodnutím, máte možnost podat opravný prostředek - **odvolání**. Věnujte pozornost informacím uvedeným v „Poučení“ rozhodnutí (oznámení).
- Věnujte pozornost celému rozhodnutí (oznámení). Naleznete tam řadu praktických informací i upozornění na některé povinnosti, které máte i po přiznání dávky nebo průkazu osoby se zdravotním postižením.
- **Hlaste změny, nezatajujte skutečnosti!**
- Pamatujte, že i nepříznivé situací mají svá řešení.
- S jakýmkoliv dotazem je možné nás kontaktovat prostřednictvím emailu na info@hemojunior.cz